

KÖZÖSSÉGI LAKÓHELYEK
MAGYARORSZÁGON

Glatz Zsófia
DLA Tézisfüzet
DLA Thesis booklet
2016

GLATZ ZSÓFIA

-

DLA TÉZISFÜZET

KÖZÖSSÉGI LAKÓHELYEK MAGYARORSZÁGON

-

MINT A LAKÁSRENDSZER TÁRSADALMI BEFOGADÁST
TÁMOGATÓ ÚJ ESZKÖZEI

MESTERMŰ: MMSZ ANYAOTTHON ÁTALAKÍTÁS

TÉMAVEZETŐ: HILD GYÖRGY DLA

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
ÉPÍTŐMŰVÉSZETI DOKTORI ISKOLA

2016

Absztrakt

A társadalmi kirekesztés elkerülésének egyik legfontosabb eszköze a megfelelő lakhatás biztosítása.

A lakhatási igények dinamikus változása és a lakásrendszerek merevsége által generált lakhatási egyenlőtlenségek társadalmi egyenlőtlenségekhez vezetnek, ebből fakadóan pedig elősegítik a társadalmi kirekesztést. A társadalmi kirekesztést befolyásoló tényezők kompenzálása ezért részben a lakhatási rendszer feladata. Magyarországon azonban a lakhatási rendszer - jelenlegi állapotában - éppen az elvárt kompenzáló szereppel ellentétesen funkcionál: az elavult lakástípológiák, a bérlakások hiánya, a lakhatási szegénység és -szegregáció, valamint a társadalmi felelősségvállalás nagyon alacsony mértéke mind fontos tényezői a marginalizálódásnak és komoly társadalmi feszültségek okozói.¹

Nyugat-Európában a jól működő lakhatási rendszerek sajátja a kidolgozott szociális lakáspolitiká, a társadalmi felelősségvállalás támogatása és a bérlakások nagy aránya, azon belül is a közösségorientált lakóhelyek, angol nevükön co-housing-ok jelenléte. Az alulról, azaz bottom-up módon kezdeményezett és fenntartott co-housing projektek ellentétezzik az állami- és profitorientált lakásépítéseket, megoldást adnak a ki nem szolgált csoportok lakhatási igényeire, eszközt adnak a társadalmi felelősségvállalás

¹ Hegedüs, József; Horváth, Vera; Somogyi, Eszter. 2016

megjelenéséhez, ezáltal csökkentik a lakhatással összefüggő társadalmi feszültségeket. A co-housing-ok csoportján belül a befogadó közösségi lakóhelyek fontos célja az arra rászoruló emberek társadalmi integrációja lakhatás, közösség és szociális támogatás biztosításával.

Magyarországon a co-housing vagy közösségi lakhatás még nem tartozik az ismert és keresett lakhatási formák közé. A közösségi kezdeményezések jelenlegi helyzete azonban reményteli jövőt fest a közösségi lakhatás számára is, melyet a Közösségben Élni kezdeményezés munkássága is alátámaszt.

A célom, hogy bemutassam a co-housing projektekből rejlő lehetőségeket és hogy Magyarországon használható, alternatív megoldást adjak a társadalmi integráció lakhatási vonatkozásaira.

Kulcsszavak: lakhatási rendszer, társadalmi integráció, közösségi lakhatás, co-housing, társadalmi felelősségvállalás, közösség, tudatos integráció, Magyarország

Tézisek

Tézis 1.

A magyarországi lakásrendszer kiegyenlítésének egyik lehetséges eszköze a közösségorientált lakhatási modell beemelése a lakásrendszer meglévő eszköztárába. Az új modell által új tulajdonosi struktúra, megfizethető lakások és diverz tipológiák jelennek meg, valamint eszköz kerül a társadalmi felelősségvállalás égisze alatt tenni akaró csoportok kezébe.

Tézis 2.

A közösségi lakóhelyek tervezési folyamatában az építész feladata, hogy saját szakmai tudását felhasználva, a lakók egyéni és kollektív ismerete, igényei és tapasztalatai mentén, illetve az általuk kitűzött célokat követve segítse a fenntartható és reziliens épületek létrejöttét; mely tevékenység megköveteli a közösségi tervezéshez szükséges tudás megszerzését.

Tézis 3.

A közösségi lakóhely projektek elindulásakor kitűzött közös célok a létrehozási folyamat alapkövei, melyek megalapozzák és sorvezetőként segítik a folyamatban résztvevők munkáját. Az induláskor megfogalmazott közös célok kritikai szemmel való megvitatása és pontos kitűzése ezért elengedhetetlen a hosszútávon fenntartható és jól működő co-housing projektek létrehozásához.

Tézis 4.

A hazai közösségi kezdeményezések helyzetének pozitív alakulása magában hordozza annak lehetőségét, hogy a jövőben a co-housing legyen az egyik következő lépés a magyarországi közösségi kezdeményezések terén.

Tézis 5.

A co-housing mozgalom kibontakozását blokkoló gátak feloldásához elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és adekvát információ elérhetővé tétele; a folyamatban résztvevő szereplők közötti folyamatos információáramlás; a közösségi lakóhelyek tervezéséhez szükséges tudásanyag átadása az építésetoktatásban; valamint a már megvalósult projektek és projektkezdeményezések közötti tapasztalat- és tudástranszfer.

Tézis 6.

A Közösségben Élni kezdeményezés munkássága meghatározó mérföldkő a magyarországi co-housing mozgalom elindítási folyamatában. A kezdeményezés megléte és tevékenysége támogatja a mozgalom kibontakozását blokkoló gátak feloldását, hozzájárulva ezzel a magyar közösségi lakhatás elindulásához, a tudatos közösségek kialakulásához.

Mestermunka

MMSZ ANYAOTTHON ÁTALAKÍTÁS

Részlet az értekezésből:

Az Anyaotthon egy furcsa képződmény: közös sorson osztozó, egymásnak mégis idegen emberek és családok élnek nagyon szorosan egymás mellett, mely együttélést nem ők irányítják, hanem egy segítő, állami szervezet, aki a lakók bevonása nélkül hoz döntéseket - többek között - az ő lakhatási körülményeiket érintő kérdésekben. Közösségi lakóhely ez, melyet nem a közös akarat, hanem a közös sors tart össze. Ideiglenesen. Nem könnyű egy ilyen, egyébként is nagyon instabil rendszerbe beavatkozni, semmilyen szinten. Építészként sem.

Vízió

Valóság

